

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

“การที่ทางทีวีได้จัดรายการต่าง ๆ ขึ้น ก็เป็นการหารายได้โดยตรงเพื่อช่วยผู้ประสบอุทกภัยบ้าง ผู้ที่เดือดร้อนบ้าง นับว่าท่านได้ทำหน้าที่ที่ดีของพลเมืองดี อีกด้านหนึ่งรายการทีวีต่าง ๆ การกระจายเสียง และการแพร่ข่าวทางวิทยุและยังทางโทรทัศน์ ก็มีบทบาทมีอิทธิพลต่อประชาชนไม่น้อย ถ้าเป็นทางรายการที่จะสั่งสอนหรือชักจูงประชาชนโดยเฉพาะก็เป็นสื่ออย่างหนึ่งที่สำคัญ เพราะว่าโทรทัศน์ทำให้คนมองเห็นและ เข้าใจได้ง่าย แต่ทางอ้อมก็ขอให้ท่านพิจารณาให้ดีว่า แม้จะเป็นรายการบันเทิงหรือรายการที่ไม่ถือว่าเป็นการชักจูงหรือการสั่งสอนโดยตรง ก็ย่อมเป็นการสั่งสอนอยู่ดี เพราะว่า เป็นการแสดงมาให้คนเห็นคนฟัง ถ้าคนเห็นว่าทีวีเขาทำอย่างนั้นประชาชนทั่วไป ก็ยังคงต้องนึกว่า ทีวีนี้เป็นอิทธิพลใหญ่โตเหมือนเป็นเทวดา เมื่อเทวดาทำอะไรก็คงต้องดี หรือถูกต้องดีหรือถูกต้องอย่างนั้น ถ้ามีอะไรที่จะตามไป ตามทีวีก็คงถูกต้องแล้ว ฉะนั้นความรับผิดชอบจึงมีมากสำหรับผู้จัดรายการและแสดงรายการ ก็ขอให้ท่านทั้งหลายได้สำนึกในความรับผิดชอบใหญ่หลวงต่อบ้านเมือง เพราะว่า เป็นทางหนึ่งที่จะชักจูงให้ประชาชนคิดไปในทางหนึ่งทางใด ถ้าเราไม่ระวัง อาจทำให้ประชาชนคิดไปในทางที่ จะทำลาย หรือในทางที่ทำให้บ้านเมืองมีความวุ่นวายได้มากเหมือนกัน ซึ่งเป็นความรับผิดชอบที่ใหญ่หลวงต่อบ้านเมืองและต่อตนเอง” (พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช, พระบรมราโชวาท 26 ตุลาคม 2514)

สื่อนั้นมีอำนาจมากพอที่จะหล่อหลอมความคิด และความเชื่อของประชาชนให้เปลี่ยนแปลงวิถีการดำรงชีวิต ชัดเกล้าพฤติกรรมของคน ให้เป็นไปตามเจตน์จำนงของผู้ที่ควบคุมสื่อและควบคุมเนื้อหาได้.. (ศิริชัย ศิริกายะ และ กาญจนา แก้วเทพ, 2531) ดังนั้นสื่อโทรทัศน์จึงนับเป็นสุดยอดของสื่อมวลชนที่ทรงพลังทีเดียว เนื่องจากเป็นสื่อที่มีทั้งภาพและเสียง สะดวกต่อการเข้าถึง มีชั่วโมงถ่ายทอดยาวและได้แทรกตัวเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตอย่างแทบจะขาดเสียไม่ได้ ได้ส่งอิทธิพลต่อผู้รับสารทั่วประเทศ ในปัจจุบันนี้มีข้อสรุปที่ได้รับการยืนยัน

อย่างแน่นอนว่าสื่อมวลชนมีศักยภาพไม่เพียงแต่อยู่ในระดับ” กระจกสะท้อนโลก” เท่านั้น เพราะในบางครั้งสื่อมวลชนมีอิทธิพลมากจนกระทั่งสามารถบอกให้ผู้อ่านผู้ฟังคิดหรือประพฤติอย่างไร หนังสือพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์มีความสามารถมากไปกว่า “การสะท้อน” แต่ยังเป็น “ตัวสร้างความคิดเห็น” และมีส่วนสำคัญในการสร้างทัศนคติอีกด้วย ดังนั้นบทบาทที่เพิ่มขึ้นมาของสื่อมวลชนก็คือ “การสร้างสรรคความเป็นจริง” ให้เกิดขึ้นมาในสังคมด้วย (เอกสารการสอนชุดวิชา สันติศึกษา, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2532)

นอกจากนี้สื่อมวลชนยังมีความสำคัญอย่างยิ่ง กล่าวคือเปรียบเสมือนกระจกเงาที่สะท้อนให้เห็นความเป็นไปของโลกภายนอก เป็นบริการเพื่อตอบสนองสิทธิเสรีภาพในอันที่จะรับรู้เรื่องราวต่าง ๆ ของประชาชน นอกจากนี้ ชาวยังมีบทบาทสำคัญในการผลักดันให้เกิดประชาชาติ ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการปกครองระบอบประชาธิปไตย จะเห็นได้จากความตื่นตัวในเรื่องข้อมูลข่าวสาร สิทธิในการรับรู้และการแสดงออกของประชาชนมีการขยายตัวไปอย่างรวดเร็ว สอดรับกับการพัฒนาเศรษฐกิจที่ต้องการข้อมูลที่แม่นยำและรวดเร็วเพื่อการตัดสินใจ ผนวกกับการพัฒนาของเทคโนโลยีการสื่อสารที่ทำให้ภาพลักษณ์ของสังคม ชาวสารเป็นเรื่องจำเป็นของชีวิต เศรษฐกิจ และการเมือง (อุบลรัตน์ คิริยวศักดิ์, 2539)

ทั้งนี้ มาตรา 40 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 ได้บัญญัติให้คลื่นความถี่ที่ใช้ในการส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และวิทยุโทรคมนาคม เป็นทรัพยากรสื่อสารของชาติ เพื่อประโยชน์สาธารณะและให้มีองค์กรของรัฐที่เป็นอิสระทำหน้าที่จัดสรรคลื่นความถี่และกำกับดูแลการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงวิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม เพื่อให้เป็นประโยชน์สูงสุดของประชาชนในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ทั้งในด้านการศึกษา วัฒนธรรม ความมั่นคงของรัฐและประโยชน์สาธารณะอื่น ๆ รวมทั้งการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

ดังนั้นการผลิตข่าวสาร จึงต้องมีเนื้อหาสาระที่ครอบคลุมกลุ่มชนทุกชนชั้นของสังคมไทยให้มากที่สุด โดยเฉพาะประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล ประกอบกับสังคมไทยได้กระจายการพัฒนาไปสู่ภูมิภาค ในปริมาณที่สูง ขณะเดียวกันประชาชนเหล่านั้นควรจะได้มีโอกาส

ในการสะท้อนมุมมองและความต้องการผ่านสื่อออกมาด้วยเช่นกัน แต่การผลิตข่าวสารในปัจจุบันส่วนใหญ่ผลิตมาจากสถานีแม่ข่ายที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพฯ ฯ

“ ประเพณี รวมศูนย์อำนาจยังครอบงำสังคมไทยในทุกส่วนอย่างเหนียวแน่น แม้แต่ในสถาบันสื่อสารมวลชน” อีกตัวอย่างหนึ่งที่สะท้อนว่าสื่อมวลชนมีแนวคิดที่ค่อนข้างรวมศูนย์ ก็คือในช่วงสัปดาห์แรกของปีใหม่ที่ผ่านมานี้ (พ.ศ. 2538) สื่อมวลชนก็มักจะมีการออกไปสำรวจความเห็นประชาชนในเรื่องต่าง ๆ เช่น คนไทยอยากได้อะไรในปีใหม่นี้ ปรากฏว่าคำตอบที่สื่อนำมาเสนอนั้นเป็นเรื่องของปัญหาอุบัติเหตุติดเสีย 8 ใน 10 คน ภาพนี้สะท้อนอะไร สะท้อนว่าเราเห็นกรุงเทพฯ คือประเทศไทย ปัญหาของคนกรุงเทพฯ เป็นปัญหาระดับประเทศเสมอ ในขณะที่ความเดือดร้อนของพี่น้องชาวชนบทเป็นเพียงปัญหาส่วนตัว เป็นการเรียกร้องเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัวเท่านั้น ” (สุภาพร โพธิ์แก้ว, 2540)

ดังนั้นการสื่อสารจึงนับเป็นเครื่องมือที่จะยึดเหนี่ยวคนเข้าด้วยกันในสังคม ซึ่งการนำเสนอข่าวความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ในส่วนภูมิภาคจากศูนย์ข่าวภูมิภาค จะช่วยให้เกิดกระแสการไหลกลับของข่าวสาร เพื่อสร้างความสมดุลย์ แทนที่จะได้รับการครอบงำด้านต่าง ๆ จากข่าวสารที่ไหลมาจากส่วนกลางเพียงทิศทางเดียว ทั้งยังเป็นแรงต้าน ช่วยปกป้องวัฒนธรรมท้องถิ่น ไม่ให้ถูกกลืนกินจากกระแสเมืองหลวงที่ไหลบ่าท่วมทับเข้ามาไม่เว้นแต่ละวันอย่างต่อเนื่อง

ความสนใจของผู้รับสารนั้น มักจะให้ความสำคัญกับสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวก่อนเสมอ ดังนั้น หากพิจารณาคุณค่าของข่าวในแง่ความเกี่ยวข้อง และผลกระทบที่เกิดขึ้น ข่าวภูมิภาค หรือข่าวที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นต่าง ๆ นับเป็นข่าวที่มีคุณค่า ในแง่ดังกล่าวค่อนข้างมาก เนื่องจากการนำเสนอเรื่องราวที่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของสังคมในท้องถิ่นนั้นๆ สะท้อนให้เห็นเอกลักษณ์ ประเพณี วัฒนธรรมในชุมชน และเข้าถึงปัญหาที่ใกล้ชิดและสอดคล้องกับชีวิตความเป็นอยู่ของคนในท้องถิ่น โดยเฉพาะรายการข่าว ซึ่งเป็นรายการที่ประชาชนส่วนใหญ่สนใจให้การติดตาม และถือเป็นรายการที่เป็นส่วนสำคัญของสถานีโทรทัศน์ทุกช่อง มีการแข่งขันการนำเสนออยู่ตลอดเวลา แต่โดยเนื้อหาข่าวส่วนใหญ่แล้วจะมุ่งสนองความต้องการของคนในกรุงเทพมหานคร สถานที่ที่สถานีแม่ข่ายตั้งอยู่ สำหรับประชาชนในส่วนภูมิภาค ซึ่งมีสัดส่วนประชากรมากกว่า กลับมีสัดส่วนในการนำเสนอข่าวที่เกิดขึ้นในพื้นที่น้อยกว่า (จำนวนประชากร ;

กรุงเทพมหานคร 5,604,711 คน ต่างจังหวัดทั่วประเทศ 55,066,589 คน ที่มา : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2540)

นับตั้งแต่กิจการวิทยุโทรทัศน์ ได้เข้ามาในประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2498 ที่ได้มีการก่อตั้งสถานีวิทยุโทรทัศน์ขึ้นเป็นแห่งแรกโดย บริษัทไทยโทรทัศน์ จำกัด มีชื่อว่าสถานีไทยทีวี ช่อง 4 ออกอากาศเป็นครั้งแรกเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2498 นับเป็นประเทศแรกในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ที่มีสถานีโทรทัศน์แพร่ภาพรายการออกอากาศเป็นประจำ การส่งโทรทัศน์มีรัศมีการส่งไม่กว้างไกลเท่าใดนัก รัศมีประมาณ 60 กิโลเมตร โดยรอบ กรุงเทพฯ ฉะนั้นประชาชนที่สามารถรับชมรายการโทรทัศน์ได้นั้นจึงจำกัดเฉพาะในกรุงเทพฯ และจังหวัดใกล้เคียงเท่านั้น

ต่อมาในปี 2501 กองทัพบกได้ก่อสร้างสถานีโทรทัศน์ขึ้นใช้ชื่อว่าสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบก ช่อง 7 (ช่อง 5 ในปัจจุบัน) ทำการออกอากาศเมื่อวันที่ 25 มกราคม พ.ศ. 2501 นับเป็นสถานีโทรทัศน์แห่งที่ 2 ที่ตั้งขึ้นในกรุงเทพฯ

ความคิดเรื่องการส่งโทรทัศน์ไปให้ถึงส่วนภูมิภาคนั้นมีขึ้นอย่างจริงจัง ในยุคที่จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ เป็นผู้นำประเทศ เมื่อปี พ.ศ. 2501 - พ.ศ.2502 รัฐบาลสมัยจอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้จัดทำแผนการขยายการส่งวิทยุโทรทัศน์ทั่วประเทศ โดยเล็งเห็นความจำเป็นที่จะต้องพัฒนางานประชาสัมพันธ์ และเห็นความสำคัญของการมีเครื่องมือเครื่องใช้ เป็นสื่อให้ข่าวสาร การศึกษาและความรู้ทั่วไปแก่ประชาชนในชนบทอย่างทั่วถึง และเท่าเทียมกันในเวลาอันรวดเร็ว พร้อมกับการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับแรก รัฐบาลจึงได้อนุมัติเงินงบประมาณให้กรมประชาสัมพันธ์ขยายหน่วยงานไปยังส่วนภูมิภาค โดยจัดตั้งหน่วยงานขึ้นใหม่พร้อมกัน 3 ภาค คือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ และภาคใต้ โดยที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้จัดตั้งกองประชาสัมพันธ์เขตขอนแก่นขึ้นที่จังหวัดขอนแก่น ครอบคลุมพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้งหมด ทางภาคเหนือได้จัดตั้งกองประชาสัมพันธ์เขตลำปางขึ้นที่จังหวัดลำปางครอบคลุมพื้นที่ภาคเหนือทั้งหมด ส่วนภาคใต้นั้นได้จัดตั้งขึ้นที่กองประชาสัมพันธ์เขตสงขลา ที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา รวมทั้งกองประชาสัมพันธ์เขตสุราษฎร์ธานีซึ่งมีอยู่เดิม ต่อมา จอมพล ถนอม กิตติขจร ได้สานต่อนโยบายโดยขยายไปที่

สุราษฎร์ธานี และภูเก็ต ทำให้กรมประชาสัมพันธ์มีเครือข่ายที่เป็นสถานีย่อยตามหัวเมืองสำคัญในทุกภาคของประเทศ สามารถออกอากาศรายการที่ผลิตในท้องถิ่นและภูมิภาคได้ แต่รัศมีการแพร่ภาพก็ยังไม่ครอบคลุมทุกๆ พื้นที่ในประเทศ (อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ , 2541)

ใน พ.ศ.2528 กรมประชาสัมพันธ์ได้รับอนุมัติให้จัดตั้งสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยในส่วนกลาง นั่นคือ สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย สทท. 11 เป็นสถานีแม่ข่ายและเป็นสถานีโทรทัศน์แห่งชาติ เพื่อการศึกษาและประชาสัมพันธ์ของรัฐ สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยในส่วนภูมิภาค จึงกลายเป็นเครือข่ายของสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย สทท.11 ที่จะต้องรับนโยบายการดำเนินงานจากสถานีวิทยุโทรทัศน์แม่ข่าย มีผลทำให้การดำเนินงานของสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยในส่วนภูมิภาคมีการเปลี่ยนแปลงไปอีกครั้งหนึ่ง กลายเป็นว่าต้องดำเนินงานตามนโยบายของสถานีแม่ข่าย ในขณะที่ตัวสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยในส่วนภูมิภาค ก็ต้องพยายามทำบทบาทของตนเองในฐานะสื่อมวลชนภูมิภาคอีกด้วย เพื่อให้การแพร่ภาพออกอากาศของสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย สทท. 11 กรุงเทพมหานครสามารถแพร่ภาพครอบคลุมพื้นที่ของประเทศให้ได้มากที่สุด กรมประชาสัมพันธ์ จึงได้จัดตั้งสถานีเครือข่ายเพื่อถ่ายทอดรายการโทรทัศน์ ตามส่วนภูมิภาคต่าง ๆ ดังนี้

สถานีหลัก (Main Station) จำนวน 8 สถานี

- สำนักงานประชาสัมพันธ์เขต 1 ขอนแก่น
- สำนักงานประชาสัมพันธ์เขต 2 อุบลราชธานี
- สำนักงานประชาสัมพันธ์เขต 3 ลำปาง
- สำนักงานประชาสัมพันธ์เขต 4 พิษณุโลก
- สำนักงานประชาสัมพันธ์เขต 5 สุราษฎร์ธานี
- สำนักงานประชาสัมพันธ์เขต 6 สงขลา
- สำนักงานประชาสัมพันธ์เขต 7 ระยอง
- สำนักงานประชาสัมพันธ์เขต 8 กาญจนบุรี

ส่วนสถานีโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 7 (ช่อง 5 ปัจจุบัน) ก็ทำการขยายรัศมีการส่งด้วยเทคนิคทำนองเดียวกันกับกรมประชาสัมพันธ์ คือถ่ายทอดสัญญาณด้วย TRANSLATOR

สถานีโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 5 มีเพียงเท่านั้น มิได้มีโครงการตั้งเพิ่มขึ้นอีกเลย ดังนั้นสถานีโทรทัศน์ช่อง 5 จึงตัดสินใจจะขยายรัศมีการส่งโทรทัศน์ด้วยเทคนิคอื่น

พ.ศ. 2515 ช่อง 5 ได้วางโครงการปรับปรุงระบบถ่ายทอดไปสู่ส่วนภูมิภาคให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นด้วยการใช้ไมโครเวฟ การถ่ายทอดสัญญาณจากสถานีวิทยุโทรทัศน์ของกองทัพบกไปสู่ส่วนภูมิภาคด้วยไมโครเวฟจึงได้เริ่มขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2518 มีพิธีเปิดสถานีส่งโทรทัศน์บนยอดเขากบ จังหวัดนครสวรรค์ สถานีโทรทัศน์แห่งนี้ถ่ายทอดรายการจากสถานีแม่ที่กรุงเทพฯ (ช่อง 5) ทั้งสิ้น สามารถบริการส่งโทรทัศน์ครอบคลุมบริเวณนครสวรรค์ ขึ้นไปจนถึง กำแพงเพชร ตาก สุโขทัย พิจิตร พิษณุโลก อุตรดิตถ์ เพชรบูรณ์ และในปีเดียวกันนี้เอง สถานีโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 5 ยังได้ดำเนินการก่อสร้างสถานีโทรทัศน์ เช่นเดียวกับที่นครสวรรค์เพิ่มขึ้นอีกแห่งหนึ่งที่ขยายเที่ยง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

ตั้งแต่ พ.ศ.2520 เป็นต้นมา สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 5 ได้หันมาปรับปรุงการดำเนินงานภายในสถานีทั้งด้านเทคนิค รายการ และข่าว ฉะนั้นการขยายรัศมีการส่งโทรทัศน์ด้วยระบบไมโครเวฟจึงหยุดลงชั่วคราว ต่อมาสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบก ช่อง 7 ที่ดำเนินการโดยบริษัท กรุงเทพโทรทัศน์และวิทยุ จำกัด ได้ดำเนินการส่งสัญญาณโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม ขยายรัศมีการส่งไปสู่ภูมิภาค สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 5 จึงได้ปรับปรุงระบบถ่ายทอดโทรทัศน์อีกครั้งหนึ่ง

ในปี 2512 ได้มีการถ่ายทอดสัญญาณผ่านดาวเทียมในเหตุการณ์ สำคัญคือ การลงสู่พื้นดวงจันทร์ ของนักอวกาศ และยานอพอลโล ผ่านดาวเทียม อินทอแซท การทดลองถ่ายทอดการแข่งขันกีฬาเซตครั้งที่ 12 จากจังหวัดลำปาง ผ่านสถานีภาคพื้นดินที่เชียงใหม่มาที่กรุงเทพฯ ทางสัญญาณดาวเทียมปลาปา ของอินโดนีเซีย โดยสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบก ช่อง 7 ต่อมาจึงมีการนำดาวเทียมมาใช้ในการถ่ายทอดสัญญาณรายการภาคปกติ ทำให้รัศมีการแพร่ภาพจากสถานีโทรทัศน์ในกรุงเทพฯ สามารถครอบคลุมทั่วประเทศได้ในที่สุดโดยสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบก ช่อง 7 ใช้ดาวเทียมปลาปาของอินโดนีเซียในการถ่ายทอดสัญญาณภาพ และส่งไปยังสถานีถ่ายทอดสัญญาณภาคพื้นดินขนาดย่อมในจังหวัดต่าง ๆ (เสงี่ยม เผ่าทองสุข, 2526)

การเชื่อมคนดูเข้าด้วยกันทั่วประเทศจากศูนย์กลางจึงเพิ่งประสบความสำเร็จหลังจากมีโทรทัศน์มา
ได้ 27 ปี

อย่างไรก็ดี การใช้เทคโนโลยีดาวเทียมเป็นการใช้เชื่อมโยงแบบทางเดียว กล่าวคือ
รายการที่ส่งแพร่ภาพออกไปเป็นรายการที่ผลิตจากส่วนกลางทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นรายการบันเทิง
ข่าว หรือโฆษณา ต่อมา เมื่อสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบก ช่อง 7 มีการสร้างห้องส่งขึ้นในจังหวัด
เชียงใหม่ ขอนแก่น และหาดใหญ่ ในช่วงปี 2529 จึงได้มีการส่งรายงานข่าวจากศูนย์ข่าวภูมิภาค
ของเอกชนเข้ามาที่ห้องส่งสถานีในกรุงเทพในรายการ ข่าวภาคค่ำ เพื่อยิงสัญญาณออกไป
ทั่วประเทศอีกทอดหนึ่ง กรมประชาสัมพันธ์ และสถานีโทรทัศน์ช่องอื่นๆ ได้ปรับตัวในลักษณะ
เดียวกัน จนเป็นแบบแผนของการรายงานข่าวของทุก ๆ สถานีในปัจจุบัน (อุบลรัตน์ ศิริ
ยุวศักดิ์, 2541)

ในปี 2530 ได้เริ่มจัดตั้งทีมข่าวต่างจังหวัดขึ้นเป็นแห่งแรกที่เชียงใหม่ และสามารถ
กล่าวได้ว่าเป็นสถานีแรกที่มีทีมข่าวต่างจังหวัด และได้ผลเพราะสามารถรายงานข่าวได้รวดเร็ว
สม่ำเสมอ ทำให้มีสถานีต่าง ๆ เห็นความสำคัญ จึงมีการจัดตั้งทีมข่าวต่างจังหวัดกันขึ้นทุกสถานี
และพัฒนาเป็นสำนักข่าวประจำภูมิภาคกันเป็นเรื่องเป็นราวอย่างเช่นทุกวันนี้ (วิจิตร จูณภาต,
2541)

สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 3 อ.ส.ม.ท. เริ่มจัดตั้งศูนย์ข่าวภูมิภาคขึ้นเมื่อปี 2533 ใน
พื้นที่จังหวัด เชียงใหม่ ขอนแก่น และ อำเภوهاتใหญ่ จังหวัดสงขลา หลังจากรับสมัคร
ผู้สื่อข่าวพิเศษประจำจังหวัดต่าง ๆ ได้ไม่นาน โดยสถานีแม่ข่ายในกรุงเทพฯ จัดส่งทีมข่าว 1 ทีม
ประกอบด้วย ผู้สื่อข่าวซึ่งต้องสามารถทำข่าวและประกาศข่าวได้ด้วย ช่างภาพ และ คนขับรถ
ผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนทำหน้าที่ครวละ 2 สัปดาห์ ต่อมาขยายเวลาเป็นครวละ 1 เดือน
เนื่องจากผู้สื่อข่าวต้องรับผิดชอบทำข่าวรวมทั้งทำหน้าที่ บรรณาธิการข่าว และต้องประกาศข่าว
ด้วยซึ่งเป็นงานที่หนัก สถานีจึงส่งผู้ประกาศข่าวเพื่ออ่านข่าวโดยเฉพาะ ในแต่ละวันศูนย์ข่าว
จะบันทึกเทป 2 - 3 ข่าว ส่งผ่าน Fiber optic มายังสถานีในเวลาประมาณ 18.00 น. เพื่อออก
อากาศในข่าวภาคค่ำ เวลา 19.30 น. - 20.30 น. ต่อมาปี 2536 ช่อง 3 เปลี่ยนผู้บริหารข่าว จึง
ได้ยกเลิกการรายงานจากศูนย์ข่าวไป เนื่องจากเห็นว่าไม่มีความจำเป็น งานออกมาไม่มีคุณภาพ

และบุคลากร จากส่วนกลางไม่ประสงค์ออกไปปฏิบัติงาน เนื่องจากปริมาณงานมากค่าตอบแทนน้อย จึงได้เปลี่ยนเป็น รับสมัคร คนในพื้นที่ในตำแหน่งหัวหน้าศูนย์ บรรจุเป็นพนักงานของ ช่อง 3 ทำหน้าที่บริหารงานข่าวในพื้นที่รับผิดชอบ รวมถึงการประสานงานกับผู้สื่อข่าวพิเศษด้วย ต่อมา ปี 2537 ได้เพิ่มศูนย์ข่าวที่จังหวัดสุพรรณบุรี, นครสวรรค์, สุราษฎร์ธานี ปี 2540 และ อุบลราชธานี ปี 2543 แม้จะไม่มีกรรายงานจากศูนย์ข่าวภูมิภาคเป็นประจำทุกวัน แต่ช่อง 3 ได้จัดสรรเวลาสำหรับเสนอข่าวจากภูมิภาคโดยเฉพาะ ในช่วงของรายการข่าว 3 นาทีทั่วไทย เวลา ประมาณ 13.30 น. - 13.33 น. ทุกวัน และถ้าเป็นข่าวด่วน มีความสำคัญ บรรณาธิการข่าวในส่วนกลางจะนำเสนอได้ในทุกช่วงข่าวที่นำเสนอ (สนมพร ฉิมเฉลิม , สัมภาษณ์ , 16 มีนาคม 2543)

ช่อง 9 อ.ส.ม.ท. เริ่มมีการรายงานสดจากศูนย์ข่าวภูมิภาค จังหวัดเชียงใหม่ เป็นศูนย์แรกเมื่อเดือนธันวาคม 2535 โดยจัดทีมข่าวจากส่วนกลางหมุนเวียนออกไปปฏิบัติหน้าที่ รายงานสดในข่าวภาคค่ำ ทุกวัน ต่อมาได้ขยายศูนย์ข่าวไปยังภาคใต้ ที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัด สงขลา และ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัด ขอนแก่นตามลำดับ ต่อมาได้รับสมัครเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ ปฏิบัติงานด้านข่าว เนื่องจากต้องการลดค่าใช้จ่ายเจ้าหน้าที่จากส่วนกลาง ที่หมุนเวียนไป ปฏิบัติงาน จนกระทั่งปี 2539 มีนโยบายให้ งดการรายงานสดจากศูนย์ข่าว แต่ยังคงกำลังเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานตามศูนย์ ซึ่งหัวหน้าศูนย์ข่าวจะทำหน้าที่ คัดเลือกข่าวจากผู้สื่อข่าวพิเศษ จากจังหวัดใกล้เคียง และจากผู้สื่อข่าวประจำศูนย์ ส่งให้บรรณาธิการข่าวประจำวันพิจารณานำเสนอ ในข่าวภาคเที่ยง ซึ่งเป็นเวลาประจำ หรือ ข่าวช่วงอื่น ๆ ตามสถานการณ์ โดยมีหัวหน้าส่วนผลิตข่าว 3 ที่ รับผิดชอบข่าวภูมิภาค ดูแลข่าวจากผู้สื่อข่าวพิเศษในเขตภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาค ตะวันตก เนื่องจากยังไม่มีศูนย์ข่าว (อนุวัต ชินพิริยะ , สัมภาษณ์ , 16 มีนาคม 2543)

สถานีโทรทัศน์ไอทีวีสถานีโทรทัศน์เอกชนในกำกับของสำนักนายกรัฐมนตรีเริ่มออกอากาศเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2539 มีรายงานข่าวเป็นจุดเด่นของสถานีและได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง ในด้านการนำเสนอข่าวจากภูมิภาค ไอทีวีได้จัดตั้งศูนย์ข่าวขึ้น 7 แห่งโดยศูนย์ข่าวหลัก 4 ศูนย์คือ ที่จังหวัดเชียงใหม่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา จังหวัดขอนแก่น และจังหวัดสระแก้ว และศูนย์ข่าวย่อยที่ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดอุบลราชธานีและจังหวัดสุโขทัย ซึ่ง 4 ศูนย์ข่าวหลักจะมีทีมข่าว บรรณาธิการข่าว เจ้าหน้าที่ติดต่อสามารถรายงานสดได้ทันที หากมี

เหตุการณ์สำคัญเกิดขึ้น ส่วนศูนย์ข่าวย่อยมีเจ้าหน้าที่เทคนิค คอยส่งสัญญาณภาพจากผู้สื่อข่าว พิเศษจากจังหวัดใกล้เคียง และราวกลางปี 2543 นี้ จะมีทีมข่าวมาประจำศูนย์เพื่อเพิ่มศักยภาพ ให้เป็นศูนย์ข่าวหลัก ไอทีวีถือว่าข่าวทุกข่าวคือข่าวระดับประเทศ หากมีเหตุการณ์สำคัญเกิดขึ้น สามารถตัดรายการภาคปกติของสถานีรายงานข่าวได้ทันที ไอทีวีนำระบบ Computer online ผ่านดาวเทียมเชื่อมต่อข้อมูลกับศูนย์ข่าวภูมิภาค ทำให้ทุกส่วนทราบความเคลื่อนไหวที่เกิดขึ้นใน แต่ละพื้นที่ ขณะเดียวกันหัวหน้าฝ่ายข่าวภูมิภาคในส่วนกลาง จะตรวจสอบรายละเอียดข่าวและ แผนงานข่าว เพื่อพิจารณาวางแผนการนำเสนอได้อย่างรวดเร็ว แม้จะไม่มีกรายงานสดจากศูนย์ ข่าวภูมิภาคดังเช่น ช่อง 5 และช่อง 7 แต่ข่าวจากส่วนภูมิภาค สามารถออกอากาศในทุกช่วงข่าว ตามความเหมาะสม อาทิ ทุกข์ชาวบ้าน เมืองไทยเช้านี้ หรือสายตรงไอทีวี เป็นต้น ส่วนคำตอบ แทนที่ผู้สื่อข่าวพิเศษ จะได้รับจะพิจารณาตามความเสี่ยง ความยากง่ายของข่าว ความรวดเร็ว ฉับไวกว่าช่องอื่น ๆ ทั้งนี้ผู้สื่อข่าวพิเศษสามารถทำข่าวให้กับช่องอื่นได้ด้วย แต่เมื่อมีเหตุการณ์ สำคัญ ๆ ต้องรายงานให้กับไอทีวี ไอทีวีมีแผนที่จะขยายศูนย์ข่าวออกไปในส่วนภูมิภาคใน อนาคต แต่ยังไม่เห็นมีแผนนำเสนอข่าวภูมิภาคในรูปแบบการรายงานสดจากศูนย์ข่าวภูมิภาค และข่าวที่ไอทีวีนำเสนอทุกวันนี้ ยังต้องผ่านกระบวนการคัดเลือก และจัดวางจากส่วนกลาง บรรณาธิการศูนย์ข่าวไม่มีอำนาจในการคัดเลือกข่าวออกอากาศ (เดชา ชนวนวงศ์, สัมภาษณ์, 16 มีนาคม 2543)

จะเห็นได้ว่าการจัดตั้งทีมข่าวต่างจังหวัดได้ดำเนินการมาเป็นเวลาประมาณ 13 ปีแล้ว แต่การนำเสนอข่าวโทรทัศน์ในปัจจุบัน ข่าวสารที่เกิดขึ้นในส่วนภูมิภาค จะถูกแพร่ภาพออกอากาศ ในปริมาณที่มากน้อยแตกต่างกันในแต่ละสถานี ในรูปแบบของการทำข่าวจากผู้สื่อข่าวพิเศษ จังหวัด ต่างๆ ส่งเนื้อข่าวและภาพเข้ามายังสถานีแม่ข่าย หรือการรายงานจากศูนย์ข่าวภูมิภาคที่ ประจำอยู่ตามภูมิภาคต่าง ๆ โดยรูปแบบเช่นนี้มีเพียง 3 สถานีเท่านั้นที่ดำเนินการ คือ สถานีวิทยุ โทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 และสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย สทท. 11 คิดเป็นสัดส่วนครึ่งต่อครึ่งของจำนวนสถานีโทรทัศน์ที่มีอยู่ในประเทศขณะนี้

สื่อมวลชนในท้องถิ่น นับมีบทบาทสำคัญ ในฐานะที่เป็นผู้เฝ้าสังเกตสภาพแวดล้อม ของชุมชนท้องถิ่น คอยติดตามเรื่องราวที่เกิดขึ้นแล้วกระจายไปให้สมาชิกได้รับรู้ รวมไปถึงสมาชิก ในสังคมย่อยอื่นๆด้วย โดยการถ่ายทอดข่าวจากศูนย์ข่าวภูมิภาคไปทั่วประเทศ โดยสถานี

โทรทัศน์ เพื่อบอกกล่าวให้รัฐบาล และผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบได้รับรู้ อันจะนำไปสู่ การปรับปรุงแก้ไขปัญหาเพื่อสร้างชีวิตความเป็นอยู่ให้ดียิ่งขึ้น

แต่ในขณะที่ผู้สื่อข่าวต่างจังหวัดจำเป็นต้องพึ่งพาแหล่งข่าว ทำความรู้จักและสร้างความเชื่อถือให้กับตนเอง ซึ่งความคุ้นเคยสนิทสนมนี้จะง่ายต่อการถูกดึงเข้าไปเป็นพวกและเป็นลูกน้องของผู้มีอิทธิพลหรือนักการเมืองคอยติดตามรับใช้เป็นปากเสียง หรือฝ่ายประชาสัมพันธ์หรือไม่ก็แจ้งข่าวความเคลื่อนไหวของนักการเมืองคู่ต่อสู้ ขณะเดียวกันผู้สื่อข่าวต่างจังหวัดก็ไม่ควรทำตัวเสมือนเป็นเจ้าของใหญ่หนโต วางก้ามอวดเบ่ง ชูกรรโชกเอาเงินหรือสิทธิประโยชน์ต่างๆ การกระทำเช่นนี้มีแต่ทำลายความเชื่อถือศรัทธาของตัวเองการที่จะไปรู้จักคุ้นเคยสร้างความเชื่อถือให้ตนเองได้โดย ผู้สื่อข่าวต่างจังหวัดปฏิบัติหน้าที่อย่างสุจริต ซื่อสัตย์และจริงใจต่อตนเองและต่อแหล่งข่าว เป็นอิสระไม่เข้ากับฝ่ายใด หรือพรรคการเมืองไหน (บุญเลิศ คชายุทธเดช อ้างถึงใน พิศิษฐ์ ชวลาธวัช, 2539)

ดังนั้นกระบวนการทำงาน โดยเฉพาะเกณฑ์ในการตัดสินใจเลือกข่าวที่มีเข้ามา มากในแต่ละวันของผู้สื่อข่าวพิเศษในจังหวัดต่างๆ จึงเป็นเรื่องที่น่าศึกษา รวมไปถึงปัจจัยข้อจำกัดด้านอื่นๆด้วย

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการศึกษาว่า เกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือกประเด็นข่าวของศูนย์ข่าวภูมิภาคที่กระจายอยู่ทั่วประเทศ ที่จะต้องคัดเลือกข่าวนำเสนอประชาชนทั้งประเทศ รวมถึงจะต้องรวบรวมข่าวในพื้นที่จังหวัดที่อยู่ใกล้เคียงจากผู้สื่อข่าวพิเศษ ที่จะมีส่งเข้ามาหลายสิบข่าวต่อวันนั้น บรรณาธิการข่าวศูนย์ข่าวภูมิภาคผู้ที่ทำหน้าที่กลั่นกรองคัดและเลือกข่าวในพื้นที่มีเกณฑ์ในการพิจารณาก่อนออกอากาศอย่างไร และข่าวที่นำเสนอมานอกจากศูนย์ข่าวภูมิภาคเป็นข่าวประเภทใด รวมถึงบรรณาธิการข่าวส่วนกลางในสถานีแม่ข่าย ใช้เกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือกประเด็นข่าวรวมถึงการจัดลำดับความสำคัญเพื่อนำเสนออย่างไร ศูนย์ข่าวภูมิภาคกับสถานีแม่ข่ายของแต่ละสถานีโทรทัศน์มีความสัมพันธ์ในรูปแบบใด รวมถึงศึกษากระบวนการผลิตข่าวภูมิภาคว่า ซึ่งเมื่อทราบผลการวิจัยก็จะทราบถึงข้อพิจารณาในการกำหนด ประเด็นข่าวภูมิภาคในมุมมองของผู้เฝ้าประตูสารในส่วนภูมิภาค รูปแบบ เนื้อหา การนำเสนอ และกระบวนการผลิต รวมถึงความสัมพันธ์ในการกำหนดประเด็นข่าวโทรทัศน์ระหว่างศูนย์ข่าวในส่วนภูมิภาคกับสถานี

แม่ข่าย เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการศึกษาการทำงานข่าวในศูนย์ข่าวภูมิภาค สามารถนำไปปรับปรุงปฏิบัติเพื่อสนองตอบความต้องการของประชาชนต่อไป

ปัญหานำการวิจัย

1. กระบวนการผลิตและนำเสนอข่าวของศูนย์ข่าวภูมิภาคเป็นอย่างไร
2. เกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือกและกำหนดประเด็นข่าวของศูนย์ข่าวภูมิภาคกับสถานีแม่ข่ายมีความสัมพันธ์กันอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อทราบกระบวนการผลิตและนำเสนอข่าวของศูนย์ข่าวภูมิภาค
2. ศึกษาเกณฑ์ที่มีความสัมพันธ์กับการพิจารณาคัดเลือกและกำหนดประเด็นข่าวของศูนย์ข่าวภูมิภาค

ข้อสันนิษฐาน

1. เกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือกและกำหนดประเด็นข่าวภูมิภาค ขึ้นอยู่กับนโยบายสถานี
2. รูปแบบและเนื้อหาการนำเสนอข่าวของศูนย์ข่าวภูมิภาคแต่ละสถานีไม่แตกต่างกัน
3. การพิจารณาคัดเลือกและกำหนดประเด็นข่าวภูมิภาค ศูนย์ข่าวภูมิภาคยังต้องรับการสั่งการจากสถานีแม่ข่าย ซึ่งบางสถานีโทรทัศน์ไม่มีอิสระในการกำหนดประเด็นข่าวเท่าที่ควร

คำจำกัดความ

ข่าวภูมิภาค หมายถึง รายงานข่าวจากศูนย์ข่าวภูมิภาคของสถานีโทรทัศน์ที่มีรูปแบบการรายงานผ่านผู้ประกาศข่าว ทุกช่วงเวลาที่มีการนำเสนอ อาทิ ข่าวที่ออกอากาศทางสถานีวิทยุโทรทัศน์

	<p>กองทัพบก ช่อง 5 ชาวภูมิภาคที่ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ สีกองทัพบก ช่อง7 และ ข่ายย้อนกลับที่ ออกอากาศทางสถานี วิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย สทท. 11</p>
ผู้บริหาร	<p>หมายถึง ผู้อำนวยการสถานีโทรทัศน์ หัวหน้าฝ่ายข่าว ผู้อำนวยการสำนักข่าว หัวหน้าข่าวภูมิภาค ที่มีอำนาจใน กำหนดนโยบายข่าวภูมิภาค</p>
บรรณาธิการข่าวศูนย์ข่าวภูมิภาค	<p>หมายถึง ผู้มีอำนาจหน้าที่มอบหมาย งานข่าว รับผิดชอบการ ตัดสินใจคัดเลือก กำหนดประเด็นและจัดวาระความสำคัญ ของข่าว ในส่วนภูมิภาค</p>
บรรณาธิการข่าวส่วนกลาง	<p>หมายถึง ผู้มีอำนาจหน้าที่ มอบหมาย วางแผนการ ทำงานข่าว ตัดสินใจ คัดเลือกข่าว กำหนดประเด็นและจัดวาระ ความสำคัญของข่าวภูมิภาค ซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในสถานีแม่ข่าย</p>
สถานีแม่ข่าย	<p>หมายถึง สถานีส่งโทรทัศน์หลักของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพ บก ช่อง 5, ช่อง 7 และสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย สทท. 11</p>
ศูนย์ข่าวภูมิภาค	<p>หมายถึง ศูนย์ข่าวภูมิภาคสถานีโทรทัศน์ สำนักประชาสัมพันธ์ เขตกรรมประชาสัมพันธ์ในส่วนภูมิภาคที่ส่งสัญญาณภาพและ เสียงรายงานข่าวเข้ามายังสถานีแม่ข่ายทุกวันดังนี้</p>

ศูนย์ข่าวภูมิภาคของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 5

1. ศูนย์ข่าวภูมิภาค ภาคเหนือ จังหวัดเชียงใหม่
2. ศูนย์ข่าวภูมิภาค ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดขอนแก่น
3. ศูนย์ข่าวภูมิภาค ภาคใต้ จังหวัดสงขลา

ศูนย์ข่าวภูมิภาคของสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบก ช่อง 7

1. ศูนย์ข่าวภูมิภาค ภาคเหนือ จังหวัดเชียงใหม่
2. ศูนย์ข่าวภูมิภาค ภาคใต้ จังหวัดสงขลา
3. ศูนย์ข่าวภูมิภาค ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดระยอง

4. ศูนย์ข่าวภูมิภาคภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดนครราชสีมา

สำนักประชาสัมพันธ์ ของสถานีวิทยุโทรทัศน์

แห่งประเทศไทย สทท. 11

1. สำนักประชาสัมพันธ์ เขต 1 จังหวัดขอนแก่น
2. สำนักประชาสัมพันธ์ เขต 2 จังหวัดอุบลราชธานี
3. สำนักประชาสัมพันธ์ เขต 3 จังหวัดลำปาง
4. สำนักประชาสัมพันธ์ เขต 4 จังหวัดพิษณุโลก
5. สำนักประชาสัมพันธ์ เขต 5 จังหวัดสุราษฎร์ธานี
6. สำนักประชาสัมพันธ์ เขต 6 จังหวัดสงขลา
7. สำนักประชาสัมพันธ์ เขต 7 จังหวัดระยอง
8. สำนักประชาสัมพันธ์ เขต 8 จังหวัดกาญจนบุรี
9. สถานีโทรทัศน์แห่งประเทศไทยจังหวัดเชียงใหม่

ผู้สื่อข่าวพิเศษ

หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นสื่อกลางรายงาน เรื่องราว เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในจังหวัดที่รับผิดชอบ เข้ามายังศูนย์ข่าวภูมิภาคหรือสถานีแม่ข่ายโดยผู้สื่อข่าวพิเศษของสถานีโทรทัศน์ช่อง 5 และช่อง 7 ได้รับคำตอบแทนเฉพาะข่าวไม่เป็นเจ้าหน้าที่ประจำส่วนสทท.11 ผู้สื่อข่าวพิเศษ คือประชาสัมพันธ์จังหวัด เป็นข้าราชการกรมประชาสัมพันธ์

กระบวนการผลิตและนำเสนอ

หมายถึง ขั้นตอนในการดำเนินการผลิตข่าวภูมิภาคโดยมีรายละเอียดคือ เป็นขั้นตอนในการวางแผนผลิต ปฏิบัติงานข่าวรวบรวม คัดเลือก และการนำเสนอ

การกำหนดประเด็นข่าว

หมายถึง การกำหนดแนวข่าวที่จะนำเสนอในการการรายงานข่าวจากศูนย์ข่าวภูมิภาค

ประเด็นข่าว

หมายถึง เรื่องที่เนื้อหาหลักของข่าวส่วนใหญ่ได้พูดถึงเรื่องนั้น

การจำแนกประเภทข่าว

ข่าวในพระราชสำนัก	หมายถึง รายงานข่าวเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และพระบรมวงศานุวงศ์
ข่าวการเมือง	หมายถึง รายงานข่าวเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง ทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น เช่น ข่าวการเลือกตั้ง ความขัดแย้งทางการเมือง นักการเมือง กิจการของรัฐบาล การโยกย้ายแต่งตั้ง ภารกิจของรัฐมนตรี และข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ การเดินทางไปเยี่ยมสถานที่ต่างๆ
ข่าวเศรษฐกิจ	หมายถึง รายงานข่าวที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับเศรษฐกิจ การเงิน การคลัง การธนาคาร การพาณิชย์กรรม การลงทุน การอุตสาหกรรม และการเกษตรกรรม การปรับปรุงวิธีการเพาะปลูก ผลผลิตทางการเกษตร ปัญหาการทำนา ชลประทาน การเพิ่มและการลดราคาสินค้า การเปลี่ยนแปลงของธุรกิจและระบบเศรษฐกิจ ความเสียหายไร่นาทรัพย์สินจากอุทกภัย หรือภัยธรรมชาติ
ข่าวสังคมทั่วไป	หมายถึง รายงานข่าวเกี่ยวกับกิจกรรมของชุมชน กลุ่มชน ความเป็นอยู่ของชุมชน ความเคลื่อนไหวต่างๆ
ข่าวการศึกษา	หมายถึง รายงานข่าวความเคลื่อนไหวทางการศึกษา วงการวิชาการ บุคคลในวงการการศึกษา กิจการเพื่อการศึกษา
ข่าวศาสนา	หมายถึง รายงานข่าวความเคลื่อนไหวของผู้เผยแพร่ศาสนา กิจกรรมที่จัดขึ้นเนื่องในวันสำคัญทางศาสนา
ข่าววิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	หมายถึง รายงานข่าวที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ บริสุทธ์ วิทยาศาสตร์ประยุกต์ วิทยาศาสตร์การเกษตร วิทยาศาสตร์ทางการแพทย์ ความก้าวหน้าการเปลี่ยนแปลง การค้นพบ การประดิษฐ์ การวิจัย ทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี
ข่าวสิ่งแวดล้อม	หมายถึง รายงานข่าวความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ป่าไม้ สัตว์ การส่งเสริมการอนุรักษ์

ข่าวศิลป บันเทิง	หมายถึง รายงานข่าวความเคลื่อนไหวในวงการบันเทิง ประเพณีท้องถิ่นเทศกาลต่าง ๆ และงานศิลป์ด้านจิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรม วรรณกรรม นาฏศิลป์ ดนตรี ภาพยนตร์ โทรทัศน์
ข่าวการท่องเที่ยว	หมายถึง รายงานข่าวเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว การวางแผน สถานที่ท่องเที่ยว ปัญหาผลกระทบเกี่ยวกับการท่องเที่ยว
ข่าวอาชญากรรม	หมายถึง รายงานข่าวการปราบปรามการกระทำผิดกฎหมาย การโจรกรรม ข่าวดาตกรรม การปฏิบัติงานของตำรวจเกี่ยวกับอาชญากรรม การดำเนินคดีต่าง ๆ
ข่าวอุบัติเหตุ	หมายถึง การรายงานข่าวภัยธรรมชาติ ที่ก่อให้เกิดความเสียหายทั้งชีวิตและทรัพย์สิน เช่น ไฟไหม้ น้ำท่วม เหตุระเบิด
ข่าวอุบัติเหตุ	หมายถึง การรายงานข่าวอุบัติเหตุเช่น รถยนต์หรือรถไฟชนกัน เครื่องบินตก เรือล่ม
ข่าวทหาร ตำรวจ	หมายถึง รายงานข่าวความเคลื่อนไหว ในวงการทหารทุกเหล่าทัพ และตำรวจ กิจกรรมต่าง ๆ รวมถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามแนวชายแดน การซ้อมรบ
ข่าวสาธารณสุข	หมายถึง ข่าวเกี่ยวกับการสาธารณสุข สุขภาพอนามัย สถานภาพด้านการป้องกัน ควบคุม รักษาการเจ็บป่วยด้วยโรคต่าง ๆ สถานภาพเกี่ยวกับอนามัยแม่และเด็ก สถานภาพด้านโภชนาการ การดูแลรักษาโรคต่างๆ กิจกรรมเกี่ยวกับสุขภาพ
ข่าวสภาพอากาศ	หมายถึง รายงานข่าวการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ
ข่าวกีฬา	หมายถึง รายงานข่าวความเคลื่อนไหวในวงการกีฬา การแข่งขันกีฬา

ข้อตกลงเบื้องต้น

ในการศึกษาความสัมพันธ์ในการกำหนดประเด็นข่าวโทรทัศน์ภูมิภาคในส่วนภูมิภาคกับสถานีแม่ข่ายนี้ ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญในการจัดตั้งศูนย์ข่าวภูมิภาคของสถานีโทรทัศน์

ช่อง 5, 7, และ สทท.11 ที่มีรูปแบบการรายงานสดโดยมีผู้กำหนดประเด็นข่าว คัดเลือกข่าวหรือบรรณาธิการข่าวเป็นผู้ปฏิบัติงานในส่วนภูมิภาค ทั้งนี้จึงไม่รวมถึงข่าวภูมิภาคอื่น ๆ ที่รายงานจากสถานีแม่ข่าย ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสถานีแม่ข่ายยังคงมีอำนาจในการกำหนดประเด็นข่าวแทนส่วนภูมิภาค ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาว่าเมื่อสถานีโทรทัศน์ได้จัดตั้งศูนย์ข่าวภูมิภาคแล้ว ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ที่ได้สัมผัสสภาพแวดล้อมที่เป็นจริงจะสะท้อนเหตุการณ์ข่าวที่เกิดขึ้นในส่วนภูมิภาคแล้วศูนย์ข่าวภูมิภาคได้กำหนดประเด็นข่าวอย่างไร และมีความสัมพันธ์ในการกำหนดประเด็นข่าวกับสถานีแม่ข่ายอย่างไร

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษารอบนี้ มุ่งศึกษากระบวนการผลิตข่าวภูมิภาคและการกำหนดประเด็นข่าวจากศูนย์ข่าวภูมิภาคที่ส่งสัญญาณภาพและเสียงมายังสถานีแม่ข่ายแพร่ภาพออกอากาศทั่วประเทศในแต่ละวัน (ศูนย์ข่าวภูมิภาค ช่อง 5 , ช่อง 7 และ สทท.11)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ผลการวิจัยในครั้งนี้จะทำให้ทราบถึงสภาพที่แท้จริงของการนำเสนอข่าวภูมิภาคจากศูนย์ข่าวภูมิภาค ที่ยังถูกกำหนดประเด็นข่าวจากสถานีแม่ข่ายที่มีระดับอำนาจในการตัดสินใจแตกต่างกันไปในแต่ละสถานี รวมถึงมุมมองของบรรณาธิการจากศูนย์ข่าวภูมิภาคที่จะกำหนดประเด็นข่าว เพื่อนำเสนอผู้ชมทั่วประเทศ
2. ผลการวิจัยในครั้งนี้ อาจนำไปสู่การกำหนดนโยบายการกำหนดประเด็นข่าวภูมิภาค เพื่อสนองความต้องการของประชาชนและสาธารณะมากขึ้น
3. ผลการวิจัยนี้ จะทราบถึงกระบวนการทำงานของผู้สื่อข่าวพิเศษ และปัจจัยที่มีผลจากการทำงาน ทำให้ทราบแง่มุม หรือข้อพิจารณาจากสื่อมวลชนในสายงานโทรทัศน์ที่อยู่ใกล้ชิดในพื้นที่ในแต่ละภูมิภาคทั่วประเทศ ในการที่จะนำเสนอข่าวภายในชุมชนจังหวัดของตนเพื่อนำเสนอต่อประชาชนทั่วประเทศ